

SAMMANFATTNING

UNITE - för alla barns rätt till krisstöd och vård

DÄRFÖR UNITE STARTADE

När många barn i Sverige behöver krisstöd fungerar inte samhällets barnskyddsnet tillräckligt bra. Rädda Barnen har under en längre tid sett brister i Sveriges kapacitet att kunna tillgodose alla barns behov av stöd och behandling efter svåra händelser som drabbar många samtidigt. Det kan till exempel handla om krig, naturkatastrofer och skjutningar. För att lyckas med att lösa denna samhällsutmaning – att tillgodose barns rätt till krisstöd och vård – krävs nya sätt att arbeta.

Efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 startade Rädda Barnen satsningen Unite. Syftet är att ge krisstöd till de barn som kommer till Sverige på flykt från Ukraina och samtidigt fånga upp de barn som är i behov av mer stöd och vård.

ETT NYTT ARBETSSÄTT

Unite är en innovativ pilotsatsning som innehåller både krisstöd och möjlighet att lotsa vidare de barn som är i behov av ytterligare stöd och vård. Barn får i grupp möjlighet att skapa en ökad förståelse för den livssituation de befinner sig i och får verktyg att hantera sitt mående. Stödet ges av gruppledare som talar barnens språk och delar deras bakgrund. Att kunna ge denna hjälp utan tolk är unikt.

För första gången har Rädda Barnen använt sig av arbetssättet task sharing (på svenska kompetensväxling) som innebär att vuxna utan tidigare formell kompetens inom socialt eller psykologiskt arbete utbildas och får handledning för att kunna stötta de barn som deltar i verksamheten.

Rädda Barnen vill med satsningen snabbt kunna ge många barn stöd och samtidigt lära mer om task sharing. På så sätt kan vi utveckla och sprida arbetssättet till ytterligare målgrupper av barn i behov av krisstöd.

17 000 BARN

har kommit till Sverige från Ukraina sedan februari 2022.

Rädda Barnen

BARNEN VI MÖTT OCH DERAS BEHOV

Genom Unite har Rädda Barnen samarbetat med kommuner, länsstyrelser, andra organisationer inom civilsamhället, skolor, kyrkor, den egna medlemsrörelsen med flera.

Unite har genomförts för barn mellan sju och 18 år på över 30 platser över hela landet. Vi har i dagsläget nått ut till över 370 barn, majoriteten mellan sju och tolv år. De flesta barn uppger att det är viktigt att stödet ges av vuxna som delar deras bakgrund och talar samma språk.

Likt andra grupper av barn på flykt rapporterar barnen i Unite i stor utsträckning symptom på psykisk ohälsa:

- Nästan hälften av barnen har höga eller medelhöga symptom på depression och ångest.
- Två av fem barn beskriver symptom på posttraumatiskt stressyndrom (PTSD).
- Var tionde barn rapporterar även tankar på att inte vilja leva eller att skada sig själv.

En tredjedel av barnen som deltagit i Unite bedöms av gruppledarna ha behov av mer stöd. I dessa fall har psykologer och psykoterapeuter från Rädda Barnens tagit vid för kontakt och vårdplanering med barnens vårdnadshavare. Omkring 15 procent av alla barn som deltagit i Unite behövde mer hjälp och lotsades vidare till stöd och vård hos andra samhällsaktörer.

Barn och föräldrar beskriver utöver symptom på psykisk ohälsa också utsatthet i form av mobbning i skolan, trångboddhet, ekonomiska svårigheter, brist på fritidsaktiviteter samt en stor saknad av fäder och andra anhöriga kvar i Ukraina.

LÄRDOMAR OM BARNNS BEHOV OCH TASK SHARING

- Behovet av krisstöd inom målgruppen är angeläget.
- Många barn är i behov av mer stöd och vård, utöver krisstöd.
- Rädda Barnen har uppmärksammat barn i behov av stöd och vård som samhället inte lyckats nå.
- Det är ofta svårt för familjer i behov av vård att nå fram till vården. Vårdlotsning ökar chansen att rätten till vård tillgodoses.
- Rädda Barnen har tack vare gruppleddare som talar samma språk och delar samma bakgrund kunnat skapa förtroende med familjer som uttryckt stark rädsla och oro för myndigheter.

VAD BEHÖVS FRAMÅT?

Unite tydliggör att arbetet för att stärka rättigheterna för barn på flykt behöver fortsätta. Satsningen har haft fokus på barn från Ukraina men lärdomarna ser liknande ut för många barn som varit med om svåra händelser.

- Rädda Barnen ser det som nödvändigt att samhället har beredskap att tillgodose att alla barn på flykt i Sverige ska ha tillgång till krisstöd. Alla barn på flykt i Sverige ska också ha tillgång till vård vid behov.
- Rädda Barnen anser att task sharing är ett lovande sätt att arbeta och kan spela en viktig roll för att skala upp krisstödet för att nå fler barn i Sverige.

Rädda Barnen vill vara en drivande aktör kring hur vi på liknande sätt kan arbeta med barn utsatta för kriser och svåra händelser av olika slag. Tillsammans med kommuner, regioner, staten och andra aktörer vill Rädda Barnen satsa på att vidareutveckla, forska och skala upp arbetet med Unite och task sharing. På så sätt kan ett högkvalitativt och innovativt krisstöd nå fler barn, oavsett vilken typ av svåra händelser de varit med om.

LÄS HELA RAPPORTEN [HÄR](#).

